

Πρεσβεία θ' ανακατευτή στο τάδε το ζήτημα, και ραχατεύει ή πέτσα. Έχει, βλέπεις, και τα πολιτικά της ή πέτσα. Είναι κι αυτά βυζαντινή μας κληρονομιά. Αίωνες πρί νά φανή ο δεύτερος ο Μωχαμέτης, γύριζαν οι μακαρίτηδες τα μάτια τους κατά τή Δύση, και τή ζητούσαν σαν ψωμί τή βοήθεια. Όλο ήρχονταν ή βοήθεια, κι ελο δέν έφτανε. Κάποτες τήν έχαναν τήν υπομονή τους, και φωνάζανε «μά ποῦ είναι αὐτή ή βοήθεια;» Η Δύση, πάλι δέν έλεγε όχι. Τους έλεγε όμως, «δώσετε μου πίστη και σās δίνω πατρίδα». Πολύ σωστά. Έμεις γυρεύαμε ψυχικό. Αυτοί έλεγαν, όχι, νά τό κάμουμε αλλίσι βερίσι.

Θά μοῦ πῆς πῶς κατόπι, σάν πῆγε νά μάς πνίξ' ή πλημμύρα, βρεθήκανε Φράγκοι ποῦ έδωσαν όχι βοήθεια, μόνο τή ζωή τους για τό έθνος ποῦ πρωτόφερε στή γῆς τόν ἀνθρωπισμό. Αυτοί τόν είχανε σ' αλήθεια τόν ἀνθρωπισμό. Είτανε μεγαλήτεροι, όχι ἀπό μάς, ποῦ μήτε οπολλάτη δέν είπαμε ποτές τους Έβραίους, τους Φοινίκους, και τους Ίνδοῦς, ποῦ μάς έδωσαν τά πρώτα τους φῶτα, μόνο κι ἀπό τους πατριώτες τους, ποῦ γύρεβαν αλλίσι βερίσι. Αυτούς τους έστειλε ο Θεός νά μάς δείξουν τί θά πῇ λημονιά τοῦ εργῶ. Όσοι ἀπό μάς κατέθηκαν ἀπό τά βουνά με τσαρούχια και με κάπρες, τό γνώριζαν αὐτό τό μυστήριο. Μά οι πέτσες ποῦ φοροῦσαν τις γούνες, ένα πράμα μυρίστηκαν, πῶς έρχεται κάποτες και ξένη βοήθεια.

Α με καλωσήγησε, θά σοῦ πῶ πῶς αὐτός ο Φιλελληνισμός, χωρίς νά τό θέλῃ, μάς έκαμε μεγάλο κακό. Μάς έκαμε νά προσμένουμε ἀπ' αλλοιούς τή δουλειά μας. Πές του τοῦ πατριώτη ποῦ περνάει ἀπό μπρός σου, νά μὴν κατέβῃ στο «τσαροῖ» αὐριο, μόνο νά σ' ἀφήσῃ έσένα νά τοῦ πουλήσῃς τά τοῖτια του, και θ' ἀνατριχιάσῃ ή πέτσα του. Τις δουλειές τοῦ τόπου του όμως πρέπει νά τις βολέψῃ ο ξένος. «Πῶς γίνεται νά κιδυνέψῃ, όχι πιά τή ζωή του, μά και τό έχει του για τόν τόπο του! Και τί κατάλαβε νά καλοπερνάῃ, λέει, ο τόπος, κι αὐτός νά στερεῖται! Τί καινούριες θεωρίες είναι πάλι αὐτές! Βοήθεια, βοήθεια, φίλε μου. Εὐρώπη, διπλωματία, πρεσβείες. Τό κάτω κάτω δέ γυρεύουν πιά και τήν πίστη μας. Γυρεύουν ίσως κατιτίς πιδ χειροπιαστό, μά υπομονή. ἀγοράζεις ἀπό τώρα ένα σπιτότοπο και παρηγοριέσαι με τά κέρδη ποῦ θά μαζέψῃς εἰς τῶν ἔρων και θρονιαστοῦν εἰς τῶν πέρα.

Και τοῦτη λοιπόν ή εθνική μας ιδέα καταντάει ὕστερα ὕστερα στο Έγώ. Έκεῖ καταντοῦν όλα μας. Έκεῖ είναι τό φαρμάκι ποῦ μάς θανατώνει κάθε ἐλπίδα γιατι μάς θανάτωσε και τήν ἀρετή, — δέ λέω τή χριστιανική τήν ἀρετή ποῦ μάς φέρνει σὸν Παράδεισο, μόνο κείνη ποῦ μάς κατεβάζει στα βάθια τῆς φτώχειας, τῆς κακοπέραςης, τῆς σφαγῆς και τῆς φωτιάς, ὥσπου νά μαζευτῇ ή στάχτη ποῦ χρειά-

ζεται για νά φυτρώσῃ ξανανωμένος, περήφανος, και λαμπροστόλιστος Φοινίκας.

(Ακολουθεῖ)

ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ

ΤΗΣ ΝΥΧΤΑΣ

*Ω ροδοφωτισμένα έσείς παράθυρα
Ποῦ φέγγετε σῆς νύχτας τό σκοτάδι,
Εἰκόνες ἀπὸ φῶς κι ἀπὸ μυστήριο,
Καλόβουλα κ' εἰρηνικά σά χάδι.

Πόσες φορές τό μάτι μου σās ζήτησε,
Πόσες φορές σās γέλασε ή ψυχή μου.
Γιά τους καημούς, ποῦ φέγγετε παρήγορα,
Πόσες εἶπα φορές τήν προσευχή μου.

Μοῦ φαίνεστε λιμάνι κάποιο ἀτάραχο
Μ' όλες τις γλῶσσες και τις καλοσύνες,
*Ω έσείς, ποῦ εἰστε τά ρόδινα χαμόγελα
Μέσα σῆς νύχτας τις βαθιές γολῆνες.

Και τις χαρές, ὅπου μ' ἀγάπη κρύβετε
*Απ' τῶν πολλῶν τά μάτια, τις ζηλεύω.
Πόσες φορές στο φέγγος σας τό ρόδινο
Τήν εὐτυχία, θαρρῶ, πῶς ἀγναντεύω.

*Ω ροδοφωτισμένα έσείς παράθυρα,
Ποῦ φέγγετε σῆς νύχτας τό σκοτάδι,
Εἰκόνες ἀπὸ φῶς κι ἀπὸ μυστήριο
Ποῦ ἀνάβουνται σὸν κόσμο κάθε βράδυ.

Γενεύη.

ΜΕΛΙΩ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

«NEUGRIECHISCHE ERZÄHLUNGEN». Ένα βιβλίο, ποῦ μέσα του κλεί πολύτιμα πετράδια τῆς Νεοελληνικῆς Φιλολογίας, χάριστηκε τελευταία στα Γερμανικά γράμματα ἀπὸ τόν κ. Κάρολο Ντίντριχ. Ο τίτλος του «Νεοελληνικά δηγήματα» κ' έχει μέσα τοῦ Λάμπρου Ἀστέρη «Τό τάξιμο», τοῦ Ἀργύρη Ἑφταλιώτη τό «Μαρίνο Κονταρά», τήν «Ἀγγελίκα» και τή «Μαζώχτρα», τοῦ Καρκαβίτσα τή «Φλογέρα», τοῦ Κρυστάλλη «Τά μάρμαρα», τοῦ Κώστα Παρορίτη τόν «Κουτσοβασίλη» και τοῦ

Βλαχογιαννῆ τοῦς «Ἐκάτης έρωτες», ποῦ ο Ντίντριχ τοῦς μεταφράζει «Die Naittvandlerin», δηλ. «Η νυχτοβάτισσα».

Στόν ἐνθουσιώδη πρόλογό του ο κ. Ντίντριχ ζουγραφίζει πολύ φωτεινά τή σημερινή εθνική μας κατάσταση, δίνει έναν καθαρό ὅρισμό τοῦ ἀγῶνα μας και δείχνει τό ξάπλωμα ποῦ τώρα τελευταία πῆρε ή Ἰδέα. Ἀναλύοντας ένα ένα τά δηγήματα, ξεχωρίζει σ' αὐτά τόν ἀληθινὸ Ρωμαϊκό χαρακτήρα μ' ἐπιδράσεις Σλαβικές και Ρωμανικές (Romain) και τοῦς δίνει μιὰ ξεχωριστή θέση στή συγκαίριτική Νεοελληνική φιλολογία, βρίσκοντας πῶς κλειοῦνε τήν ψυχή τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ σέ καλλιτεχνική μορφή με κάπια χρωματικά αἰσθηματικῶν ιδεαλισμοῦ ποῦ τοῦ θυμίζει τό Schiller.

Ο κ. Ντίντριχ στόν πρόλόγό του χαρακτηρίζει με λίγες χτυπητές γραμμές τό κάθε δηῆγμα τῆς συλλογῆς του. Τήν τραγική ἱστορία τῆς «Μαζώχτρας» τή λέει «μιά στο Κρητικό μεταφρασμένη Cavalleria rusticana». Ἀράπικο, λέει, αἶμα χοχλάζει σῆς φλέβες τῶν παιδιῶν τῆς Κρήτης — τό αἶμα τό κληρονομημένο ἀπὸ τους Ἀραβες καταχτητές (826 - 963). Ἀντίκρια στή φρενιασμένη ζῆλεια τῆς «Μαζώχτρας» σταίνει με τή «Φλογέρα» τό γλυκὸ εἰδύλλιο τῆς συζυγικῆς πίστεως. Καί τά δυὸ τά βρίσκει ταιριασμένα στήν ἱστορία τοῦ «Μαρίνου Κονταρά». Τό «Τάξιμο» με τή σκοτεινή του μοιρολατρεία τοῦ θυμίζει τά τρομερά παραδείγματα τοῦ μετοχρονιατικῶν φανατισμοῦ. Τοῦ Κρυστάλλη «Τά μάρμαρα» τά βρίσκει ένα ἀληθινὸ ἀριστουργηματάκι τέχνης. Συγγενικό του στή δύναμη τῆς τέχνης, και ίσως τό τελειότερο σκίτσο τῆς μικρῆς συλλογῆς, βρίσκει τή «Νυχτοβάτισσα» ποῦ ἀφίνει, λέει, δυνατή ἐντύπωση στο διάβασμά της. Ξεχωριστά μιλάει για τόν Ἑφταλιώτη και τόν Καρκαβίτσα, τονίζοντας τή σοβαρή τους δουλειά για τό ξάπλωμα τῆς Δημοτικῆς.

Τά δηγήματα τοῦτα έχουν πρωτοδημοσιευτεῖ στο περιοδικό «Aus fremden Zungen» («Ἀπὸ τις ξένες γλώσσες»).

Πάτρα.

ΜΟΙΡΙΤΑ

Π. Σ. ΔΕΛΤΑ

ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

—ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ (με εἰκόνες τοῦ κ. Ν. Λύττα).

—Η ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΑΣ (με εἰκόνες τῆς Κας Σοφίας Λασκαρίδου).

Τυπώθηκε στή Λόντρα, σε διαλεχτό χαρτί και είναι καλλιτεχνικά δεμένο. Πουλιέται στο βιβλιοπωλεῖο τῆς «Ἑστίας» δρ. 3,50.

ΜΙΑ ΑΠΟΚΡΙΣΗ*

Και για νά προχωρήσω στο «Δωδεκάλογο», είναι ποίηση λ. χ. τοῦτο ποῦ ἀνοίγει τό «Θάνατο τῶν θεῶν»;

*Εἴθε κι ἀπ' ὅσους τόπους πέρασα,
σέ ναούς ἀγνάντια, τό τσαντήρι,
γνώρισα τήν ἐκκλησιά,
τό ντζαμί, τό μοναστήρι,
κι ἄλλαξα γοργὰ και χτυπητὰ
λόγια με πιστοῦς και με λεύτες,
με εἶδαν δροθινὸ οἱ βασιλικές,
και ξενύχτια σέ λαῶνες και σέ σκῆτες
και παντοῦ, ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων τά συντρίμματα
ὥς τή μυριοστόλιστη παγόδα,
μύρια κι ἀπόκοτα ξεφύλλισα
τῆς λατρείας όλα τά ρόδα.
Ξένος ἔμεινα κι ἀσκαλῶτος
ἀπὸ σέβας, δέηση, τάμα

*) Η ἀρχή σὸν ἀριθ. 380.

εἰμ' ἐγὼ τῶν ἄθεων ο προφήτης
κ' ή ζωή μου είναι τό θάμα
και μονάχα μιὰ φορά στήν Πόλη μέσα
μ' ἄγγιξε ἱερὴ κ' ἐμὲ λαχτάρα
και μοῦ τῆνε φύσηξες εἰς,
γύφτισσα γυναικα ξεμαλλιάρα,
και τό τρέξιμό σου τό τρελλὸ
μέσ' οτὰ τρισίγρατα και μέσα οτὰ καντούνια
πίσω σου οὐρλιασμα σκυλλίων,
γύρω σου παιδιῶν πετροβολήματα,
κι ὄχλος, και σοῦ χτύπας τά κονδοῦνια
ποιά στιγμή νά σ' εἰσπερε βλαστήμιας,
ποιῶς δρογῆς βάσταξ' έσένα μήτρα,
σκύβαλο τοῦ κόσμου κι ἀποκόμματο,
ποῦ εἶσαι ή Σίβυλλα, ἀπαρνήτρα;
Κ' ἐκραζες βραχνά, — τό κραξιμό σου
δὲ μπορῶ νά τάπολησημονήσω —
κ' ἐκραζες: «Φωτιά! νά κάψω τήν Παράδεισο!»
κ' ἐκραζες: «Νερό! τήν Κόλαση νά σβῶσω!»

«Η είναι φιλοσοφία τό παρακάτω;

«Εἶν' εἰς κλειστοῖ μέσ' οτὰ κιβούρια,
μέσ' οτὰ τυλιγὰδια είναι κρυμμένοι,

— για νεκροὺς ή πλάση ὡς μὴν τοὺς κλαίῃ! —
ὡ οἱ πηγές οἱ ἀθόλωτες τῆς Σκηνῆς,
οἱ ἀσυνγέφιαστοι τῆς Τέχνης οὐρανοί,
οἱ Ἀθάνατοι κ' οἱ Ὠραῖοι.

Κ' είναι τῆς Ἀλήθειας οἱ διδάχοι,
τῆς ἀκέρειας Ὁμορφάδας οἱ πιστοί,
γεροί, ἀπειράχτοι, ὅλο νέοι,
και ἥλιοι ποῦ σοῦ δίνονται νά τοὺς χαρῆς
πάντα μέσ' στο δρόσος κάποιον ἀπρίλη
οἱ Ἀθάνατοι κ' οἱ Ὠραῖοι.

Ἀπὸ τοὺς γιολοὺς τῆς Ἰωνίας
κι ἀπὸ τῆς Ἀθήνας τόν ἀέρα
ποῦ ὅλα πνέματα τά κάνει καθῶς πνέει,
κι ἀπὸ τῆς Ἑλλάδας τὰ γὰνὰ χρώματα,
ή Σοφία, ο Λόγος, ο Ρυθμός
οἱ Ἀθάνατοι κ' οἱ Ὠραῖοι.

Κ' είναι οἱ Πλάτωνες, και πίσω τους,
τῆς Ἰδέας ἥρωες, οἱ φιλόσοφοι,
κ' ή Ἀρετὴ μ' αὐτοὺς «ή λεβεντιά εἶμαι!» λέει
κ' είναι οἱ Ὀμηροί, και πίσω τους.